

Worp van Ropta

Worp fan Ropta (1504-1551), grytman fan East-Dongeradiel. Maker is onbekend. Fries Museum

ROLAND DE JONG

Worp van Ropta is mijn directe voorouder, 15 generaties, uit de lijn van mijn vaders moeder, Antje de Graaf (*1900 Hantumhuizum – †1976 Leeuwarden.)

Worp van Ropta was een zoon van Focke van Ropta (1475-1512) en Graets van Eysinga (1479-1512). De familie Van Ropta verzette zich tegen de Saksische machthebber en de stins Ropta te Metslawier werd dan ook door de Saksers ingenomen. Worp van Ropta erkende Karel V als heer waarvoor hij in 1539 benoemd werd tot grietman van Oostdongeradeel. In 1550 volgde de benoeming tot olderman van Dokkum door Jan van Ligne (zie kader onder aan pagina.)

Van Ropta was getrouwd met Bjuck Aebinga van Humalda (†1534), dochter van Sjoerd van Aebinga en Bets van Mockema. Na haar overlijden hertrouwde hij met Anna Schenck van Toutenburg, een buitenechtelijke dochter van Georg Schenck van Toutenburg. Met Bjuck kreeg hij een dochter:

Cunera van Ropta († 5 maart 1555), zij was de laatste telg uit het geslacht Van Ropta. Zij trouwde met Christoffel van Sternsee († 1 februari 1560), drost op de dwangburcht te Harlingen, grietman van Barradeel en ridder in de Orde van het Gulden Vlies. Hun zoon Carel werd genoemd naar Keizer Karel V, terwijl hun dochter Maria vernoemd werd naar landvoogdes Maria van Hongarije.

Van der Aa over Worp:

ROPTA (Worp), sedert 1539 keizerlijke Majesteits Grietman van Oost-Dongeradeel, was zoon van Fokke Ropta en Graets van Eysinga. In 1542 komt hij voor als Grietman en gemagtigde van de verdere gedaagden van West-Dongeradeel in eene procuratie, afgegeven op Syts Tjaerda en Haring Heringa, om toe te zien op de handelingen van Douwe Burmania met de Groningers wegens de schadevergoeding, door deze laatsten te geven voor het nadeel, dat zij vroeger de ingezetenen van Oostergoo hadden toegebracht. Hij was gevolmagtigde ten landsdage toen in 1550 de acte nopens den eed der huldiging aan Philips II, als Erfheer van Friesland, ingeval van overlijden van Karel V, werd opgemaakt. Hij woonde op Ropta of Ropperda-state, te Metzlawier, waar hij in 1551 overleed.

Hij huwde Bieuck Aebinga van Humalda, van Blija, later echtgenoot van Sytze van Aylva, Grietman van West-Dongeradeel en had bij haar eene dochter, Cunera, later getrouwd met den Drossaard Christoffel Sternsee, Grietman van Barradeel.

Grafzerk van Worp van Ropta en Bjuck Aebinga van Humalda in de kerk van Metslawier.

Jan van Lingen

Benoemd Worp tot Olderman van Dokkum

Roland de Jong

De vraag die bij mij rees was, wie is die man die Worp tot olderman, dat wil zeggen stedelijke hoofddeling, zonder vast omschreven positie, van Dokkum had benoemd.

Jan, eigenlijk Jean, was de oudste zoon van Jacob de eerste Graaf van Ligne en van Maria van Wassenaer, erfdochter van de oudste tak van deze stam, was door de veelvuldige heerlijkheden hierdoor op hem verërfd, een van de rijkste ingezetenen hier ten lande. Hij verkreeg de titel van Graaf van Arenberg, door zijn huwelijk met Margaretha van der Mark, Gravin van Arenberg.

Hij werd in 1549 door Keizer Karel V, na het overlijden van stadhouder Maximiliaan van Egmond, Graaf van Buren, tot Stadhouder van Friesland, Groningen, Overijssel en Lingen aangesteld. In dat zelfde jaar ontving hij van de Staten van die provincies de hulde in naam van Filips als toekomstige Heer en Overste van deze gewesten.

Na de afstand van Keizer Karel werd hij door Filips in zijn ambten bevestigd, en was hij andermaal de vertegenwoordiger van de koning. In 1566 werd hem door de landvoogdes het bevel over het leger toevertrouwd. In 1567 wordt de Graaf van Arenberg door Filips, 'wegens zijne gedane diensten' tot Veldmaarschalk verheven. In dat zelfde jaar werd hem het Opperbevel opgedragen over de troepen die aan de Koning van Frankrijk werden gezonden, om de Hugenooten te bestrijden. Net terug in de lage landen viel Graaf Lodewijk van Nassau Friesland binnen. Terstond toegesneld, herstelde hij de rust in Leeuwarden en Groningen en trok tegen het leger van Lodewijk op.

Jan van Lingen werd, in zijn strijd tegen Lodewijk, op 23 Mei 1568 bij Heilligerlee verslagen en sneuvelde.

Noot: Men heeft het zowel over van Arenberg als van Arenberg

Portret van graaf Jean de Ligne van Arenberg. Rijksmuseum, Amsterdam

'Kofschip in 17de eeuw Makkum', getekend door Menno Horjus Bewerkt detail van omslag 'Horjus genealogie', door Arend Horjus

Zoektocht Waar stammen de Horjussen vanaf

ROLAND DE JONG

Een zoektocht naar de afstammelingen van de Horjussen is niet eenvoudig. Arend Horjus heeft in zijn werk 'Horjus genealogie' al enkele pogingen ondernomen. De vraag die eigenlijk blijft is zijn de Horreussen, de Horjussen, de Horiussen en alle naamvarianten afkomstig van een stamvader?

Koninklijk bloed?

In het NTR programma 'Verborgene Verleden' bleek Gerrit Zalm (oud minister en bankier) familie van Horreus (de predikantenfamilie) en via die lijn belande hij in Schotland, alwaar een verre voorouder koning was, Robert the Bruce, de eerste 'echte' koning van Schotland.

Via Petrus Horreus (predikant, woonachtig in Workum) die getrouwd was in 1724 met Berbera Siccama (overleden in 1725) in Leeuwarden (dochter van Abeld Douglas Siccema) komen we uit bij de overgrootvader van Berbera, Archibald Douglas (kapitein in het Schotse regiment.) Zijn vader was James Douglas van Lochleven, zijn grootvader was William Douglas van Lochleven. De lijn loopt door tot Robert de Bruce. De eerste, volgens mij, logische weg is om de verbinding te zoeken via Berbera Siccema, de vrouw van Petrus Horreus.

Maar dat spoor loopt dood, daar zij geen kinderen heeft gekregen met Petrus. Berbera overleed al na een klein jaar huwelijk. Haar trouwdatum met Petrus was 29 oktober 1724 en zij overleed op 25 oktober 1725 en werd op 30 oktober begraven in de Westerkerk: zerk K2 Leeuwarder Bos.

Via deze weg dus geen koninklijkbloed, maar we waren opzoek naar een stamvader.

Is er een stamvader?

De oudste, door mij gevonden, vermelding van de naam Horjus is die van Jacobus Horjus, boekbinder en burger sergeant van beroep. Hij laat op 3 september 1693 te Franeker zijn zoon Frederik dopen. De achternaam van Jacobus wordt ook als HorRius en Horreus geschreven.

De eerste persoon, in de stamlijn van Arend Horjus, die ik heb kunnen vinden met de naam Horjus is Antje (1742-1788), de dochter van Pijtter Jelles (van Mackum.) Antje was getrouwd met Sikke Martens (1730-1796) en hun kinderen droegen de achternaam Horjus (en) of het patromien Sikkies.

Pijtter Jelles (1691-1781) was getrouwd met Reinuw Tjeerds (1700-1753), de dochter van Tjeerd Pitters en Antie Keimpes.

**EEN VERBINDING MAKEN
MET HORREUS BETEKEND
MOGELIJK KONINKLIJK
SCHOTS BLOED**

Ik volg eerst het spoor van Jacobus. Burgerboeken inschrijving op 5 juli 1692 Vermeld: Jacobus Horrius, geboren te St. Annaparochie.

Op 21 maart 1691 te Franeker, gaat hij in ondertrouw met Antie Freerx, wonende te Franeker. Op 7 april 1691 wordt te Franeker het huwelijk bevestigd met Antje Freerks.

Op 22 juni 1691 Jacobus Horrius, afkomstig van Franeker, ingeschreven als burger van Bolsward.

28 april 1692 (Bolsward) worden Anna Freerks en Jacobus Horreus als lidmaten ingeschreven, met de opmerking: Op 28 april 1692 ingekomen van Vrouwenparochie.

In juni 1709 word Jacobus ingeschreven als lidmaat in Franeker. Jacobus Horreus, wonende te Franeker, oud-burgemeester van beroep.

Op 12 mei 1730 is Jacobus, in Franeker, overleden.

Dit beantwoordt nog lang niet de bovengestelde vraag. In het vervolg stuk ga ik proberen voorouders van Jacobus te vinden, voordat ik andere sporen ga volgen.

Wordt dus vervolgd